

“Si Carod és president, ERC podria rellevar el PSC en quatre anys”

Toni Soler Guasch

(Figueres, 1965),

licenciat en història,

guionista de formació

i humorista polític

de professió.

Després de sis anys

de croada televisiva,

s'ha quedat en minoria

absoluta a RAC-1.

Un canvi brusc,

però que li permet

dedicar-se a escriure

llibres com el darrer,

‘Vota’m, inútil’,

on analitza amb

democràtica alegria

els candidats a les

eleccions del 16-N.

Per segona vegada em cita a les 10 hores a RAC-1. Cigarreta i tallat per començar la jornada laboral i un somriure forçat pel personatge que ell mateix ha anat forjant. Toni Soler no és un geni, és despistat, més ufanós del que vol aparentar —*Diccionari poc útil i Història de Catalunya (modèstia a part)*— i un xic mandrós, però no transmet el mal rotllo de les seves primeres entrevistes televisives, aconsegueix ser empàtic amb envejable facilitat i té un olfacte ben fi per analitzar l'actualitat política. És un malalt de tele selectiu que mira documentals d'animals, com ho era el *Set de nit*, perquè tothom fanfarroneja de mirar-los però els índexs d'audiència ho desmenteixen després, diu Soler.

Nascut a Figueres, criat a Badalona i veí ara del districte de Ciutat Vella de Barcelona, és l'únic no tarragoní del clan Buenafuente. Va ser locutor a Ràdio Ciutat de Badalona, redactor al diari *Avui* i al desaparegut *El Observador*, guionista al programa de TV3 *La tarda és nostra*, de Josep Cuní, i presentador de *Sense títol*, *Malalts de tele* i *Set de nit*, a més d'autor de llibres de ficció com *Pretèrit imperfecte* i *Els mals moments*.

—Defineixi's políticament.
—Sóc una persona progressista...
—Del PSC?
—No. Cada cop sé menys el que significa ser progressista. I sóc català...
—No catalanista?
—Mmm... Un francès no és francès, ni un anglès anglicista, no? Jo

sóc català en la mesura que voto pensant en el meu país i que el meu punt de referència és Catalunya. Si ser catalanista vol dir que desitjo que Catalunya vagi bé, doncs sóc catalanista.

—Va fer porra electoral?

—No, no se'm va ocórrer.

—No se li va ocórrer?!

—No. Jo ja vaig fer les meves càbales personals, però no ho tenia gens clar.

—Què és el que més l'ha sorprès dels resultats?

—Sobretot la desfeta del PSC.

—Les enquestes li donaven com a mínim 46 escons. La resta, se l'esperava?

—La pujada d'ERC m'ha semblat més forta del que imaginava. I els 46 diputats de CiU ja els predeia, però no que tornessin a guanyar les eleccions. CiU ha tingut un desgast molt gran, n'ha perdut deu, però és més lògic estant al govern. En canvi, el PSC els ha perdut per la cara, en l'oposició. Això és el que fa que el PSC hagi de reflexionar seriosament.

—Quin creu que és el pacte més probable ara?

—A mi em fa l'efecte que ERC no estarà al Govern. L'altre dia vaig escoltar Salvador Cardús dient que, paradoxalment, com més escons aconseguís Carod, més difícil li resultaria per entrar al nou Govern, perquè tindria més presència, però alhora faria més por. Tant PSC com CiU s'adonen ara del cost que pot suposar pactar amb ERC, si els republicans volen defensar realment el seu programa, és clar.

“Gràcies als meus companys i a ‘Set de nit’ hem conreat un gènere no explotat a Catalunya, que és l’humor polític, i no m’havia divertit mai tant com en el ‘Minoria absoluta’”

—Veu factible el govern tripartit nacional d’esquerres sense Maragall i amb Carod de president?

—M’estranyaria. No sé si donaran a Carod la presidència. Si jo fos del PSC no ho permetria, perquè aleshores ERC podria rellevar el PSC en quatre anys. I si al PSOE ja li costa pensar que un conseller pot ser republicà, dubto que el PSC faciliti a Carod ser president. De fet, la hipòtesi que ERC estigui a l’oposició, ara la veig molt possible. I per a ERC no seria forçosament perjudicial.

—Aleshores, Convergència i Unió en majoria simple?

—No, PSC-CiU i esperar a veure què passa a Madrid al març. A més, tampoc no cal que sigui un pacte de quatre anys. Només el temps suficient per baixar els fums a Carod. Així, Carod seria el líder de l’oposició i confirmaria les seves tesis que convergents i socialistes formen part del mateix antic règim i que l’autèntica renovació és ERC.

—En un article publicat al diari *Avui* després de la publicació del seu darrer llibre, l’Anna Grau com a elogi afirmava que a *Vota'm, inútil* “no s’hi trobarà ni una espurna de passió política”. De

debò es pot parlar de política sense ser un actor polític?

—No ho crec. A mi la política m’interessa i m’hi implico, però això no treu que en l’humor que faig hi hagi una pretensió de distanciament escèptic i antimaniqueu.

—Però deu ser difícil equilibrar la balança. Per què va decidir parodiar primer Artur Mas a *Set de nit*?

—Va ser una estratègia professional. A Pujol ja l’imitava tothom, i vam decidir anar fent per tongades els candidats a les properes eleccions. Així que li vaig dir a l’Albà que podia robotitzar Mas i, ràpidament, vam veure la necessitat de fer també un Maragall.

—Vau començar a caricaturitzar Maragall per les queixes dels socialistes?

—No, al contrari, ja que no els agradava la paròdia que feia en Queco [Novell] i es queixaven que Mas quedava més simpàtic.

—Quin percentatge real creu que Mas ha guanyat gràcies a Toni Albà?

—És possible que en algun moment es tornés més proper per als electors gràcies a nosaltres, però no podíem deixar de fer-ho per aquest motiu. D’acord que el vam ajudar a fer-se més conegut, però no sé si era la millor manera per acostar-se als catalans, perquè la paròdia tenia una certa crueltat també. Si el vam afavorir no ho sé, però nosaltres fèiem la nostra feina i no volíem seguir-li el joc a Maragall, que ha fet veure durant quatre anys que Mas no existia. I així li ha anat.

—El binomi mitjans-partits s’ha retroalimentat durant la campanya electoral?

—La implicació i la bipolarització dels mitjans, especialment dels diaris, que han pres partit de forma molt descarada en aquesta ocasió, han estat una de les novetats de la campanya. Però els que fem sàtira no hi podem caure mentre treballem en això. Si sóc un humorista d’esquerra no m’he de riure de la dreta, sinó que la primera obligació és riure’m de la mateixa esquerra.

—Acabi la frase: ser un autor de llibres que surt a la televisió és...

—Un avantatge.

—Es considera un escriptor?

—Depèn. No em guanyo la vida escrivint, sinó que faig de periodista i guionista i, de tant en tant, escric algun llibre.

—On se sent més còmode?

—M’agrada combinar-ho tot. A vegades és molt útil treure el nas per la TV perquè et dóna accés a les altres coses, però jo no sóc un animal televisiu. No estic fet per a això. Cada *Malalts de tele*, cada *Set de nit*, he estat tenallat pels nervis. M’ho he pres massa seriosament i no m’he sabut relaxar mai. El meu caràcter és poc donat per parlar davant la gent.

—Abans de deixar la televisió va assegurar que li seria molt dur abandonar tot aquest món de popularitat i vicis. Com ho ha portat?

—Per sort, quan he passat pàgina m’he trobat amb un panorama molt bo, però amb molta menys projecció. Gràcies als meus companys i a l’herència del *Set de nit* hem conreat un gènere no explotat fins ara a Catalunya, que és l’humor polític, i no m’havia divertit mai tant com en el *Minoria absoluta*. I juntament amb algunes col·laboracions a la premsa i alguna aventura editorial passada i futura...

—Futura?

—Per Nadal sortirà un llibre que he escrit amb fotografies de Jordi Play.

—Amb el seu bagatge històric i periodístic, no considera la idea de tornar a escriure un llibre seriós, com la biografia que va fer de Miquel Roca?

—No sé si m’hi veig amb cor, perquè hi ha molta gent que ja ho fa. Gent molt preparada que es passa el dia llegint tots els diaris i jo hi ha dies que ni me’ls miro perquè em fa mandra. S’ha de ser una mica disciplinat per ser un analista polític. La biografia de Roca, la vaig escriure juntament amb Andreu Farràs perquè pensàvem que podria ser alcalde de Barcelona en les municipals del 1995, però la veritat és que no se la va comprar ni la família Roca. En vaig vendre 1.100 i em va donar molta feina.

—Per què creu que periodistes com Xavier Grasset o Queco Novell han acabat fent humor?

—Si tens vis còmica i sentit de l'humor, realment és un tipus de feina divertida i diversa a la del periodista corrent. En Queco portava molt temps presentant un informatiu i no s'hi volia quedar per sempre. La veritat és que si has passat molts anys treballant pot acabar esdevenint una rutina.

—Creu que és la nova manera de fer periodisme?

—No! L'humor és complementari, no podrà suplantat mai el periodisme seriós. Cal que algú informi seriosament de les coses perquè hi hagi la paròdia posterior.

—Cadascú estableix les seves fronteres entre l'humor i l'ofensa, però es pot fer humor absolutament de tot?

—Hi ha alguns límits, com l'humor negre o el fet de riure's de les desgràcies físiques o psíquiques dels altres, que tothom té clars. Tothom menys Xavier Sardà, que, com que és tan progressista, és partidari de la igualtat d'oportunitats i, per tant, està a favor que els deficients mentals surtin al seu programa. Però jo, en canvi, sí que defenso aquell vell axioma que diu que l'important és riure's d'un mateix. Riure's d'un mateix vol dir no sols de mi, sinó també de Catalunya si sóc català i de l'esquerra si sóc d'esquerra. I això no és moda. La moda és ser d'esquerra i riure's de la dreta.

—L'humor és un gènere de culte o de consum massiu?

—Pot ser de consum massiu, però és una oferta complementària.

—Si pogués escollir en un programa televisiu o radiofònic: grans audiències o minoria fidel?

—Depèn. Les grans audiències van molt bé i no impliquen sempre menys qualitat. Quan jo vaig optar per fer humor polític era conscient que renunciava a les grans audiències i al món de la televisió.

—No es pot fer humor polític a la televisió?

—Ni a la pública ni a la privada. I no sols es prohibeix el polític, sinó l'humor en general. El meu somni era fer un guinyol català, però la tendència és una altra de ben dife-

"Riure's d'un mateix vol dir no sols de mi, sinó també de Catalunya si sóc català i de l'esquerra si sóc d'esquerra. I això no és moda. La moda és ser d'esquerra i riure's de la dreta."

rent. Només cal mirar la graella de TV3 de fa set o vuit anys: cada nit en *prime time* hi havia un programa d'humor i ara només aguanta en Buenafuente. Va passar a *Set de nit* però també a *Caiga quien caiga*.

—*Caiga quien caiga* i *Set de nit* van caure pel mateix motiu?

—No. *Set de nit* no tenia ni audiència per continuar.

—Els índexs d'audiència queden registrats. És la raó professional que va al·legar vostè, però, i l'altra?

—Si n'hi va haver alguna altra, a mi no em va arribar. I jo no em vaig queixar, perquè si fas un programa de televisió és perquè la gent se'l miri, i si no és així, "*maldita la gracia*", com es diu vulgarment.

—Per cert, quan estava TV3 l'acusaven de castellanitzar-la...

—A la televisió és evident que hi ha una sèrie de servituds i costa molt fer exactament el que tu vols. Però això també passa a Catalunya, que no s'ajusta al país que tu voldries que fos. Aleshores, si vols fer humor de la realitat has de saber combinar els teus desigs amb el que et trobes al carrer. Nosaltres volíem parodiar la realitat i, per tant, no podíem fer veure que Espanya no existia, encara que hi ha

gent que ho pretén, perquè és impossible fer-ho i no condueix a res. I això s'ha d'anar modulant dia a dia, i alguna vegada ens titllaven d'endogàmics i, altres, de castellanistes.

—Tindria algun inconvenient si l'oferissin treballar en castellà?

—Ideològicament, no; però a l'hora d'expressar-me, sí.

—En una entrevista feta per Pere Martí en aquest setmanari l'any 1998 va assegurar que "s'està exagerant una mica amb el tema de ser curiosos del parlar". Després de les nombroses denúncies per discriminació lingüística fetes públiques per la CAL, continua pensant que som massa curiosos amb el català?

—Jo em referia al tema de poder dir *bueno* o *vale* a la televisió. Crec que fent humor cal un estàndard que no sigui exactament el que dicta l'Institut d'Estudis Catalans. La gent no pot pensar que parlem un català de laboratori. Pel que fa a la defensa dels drets lingüístics dels catalanoparlants, com més forta i exigent, millor, perquè tal com està ara el terreny, qualsevol pas enrere pot ser letal.

—Així, amb llengua o sense llengua?

—Amb llengua tot té més gust.

Taïs Dalmau